Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет
імені В.Н. Каразіна
Факультет іноземних мов

МАТЕРІАЛИ

Четвертої Всеукраїнської наукової конференції

«Актуальні проблеми перекладознавства та методики навчання перекладу»

19-20 квітня 2007 року

Харків 2007

Процес пізнання світу завдяки казці здійснюється також через образи персонажів та наратора. Художні образи персонажів, представлені в текстах казок, є носіями концептуальної інформації.

Когнітивна функція казкового дискурсу когерентна з пізнавальною, кумулятивною - передати адресату необхідні знання про минуле, сконцентровані у перебігу казкових подій, описах побуту, життя, образах і характерах персонажів на наратора, наставити на майбутнє. Текст казки передає предметно-логічну, естетичну, образну, емоційну та оцінну інформацію, яка оформилась в ідейно-художньому змісті тексту в єдине ціле.

Література

1. Шевченко І.С. Когнітивно-комунікативна парадигма і аналіз дискурсу // Монографія. Дискурс яккогнітивно-комунікативний феномен — Харків, 2005. — С. 9-20. 2. Бехта І.А. Дискурс наратора в англомовній прозі. — Київ: «Грамота», 2004 — 304 с. 3. Кубрякова Е.С. Язык и знание. — М.: Языки славянской культуры, 2004. — 556 с. **4.** Єсипович К.П. Образ «чарівного» у французькій народній казці (лінгвокогнітивний аспект) //Автореферат дис… канд. філол. наук. — Київ, 2006. — 20 с. 5. Романенко Ю.М. Німецька літературна казка у світлі жанрової проблематики// Вісник СумДУ. Серія Філологічні науки. — 2006. — Том І. — № 11(95). — С. 107-110. 6. Лещенко О.И. Особенности реализации антропоцентричности в'англоязычных сказках: Дисс…. канд. филол. наук. — Суми, 1996. — 186 с. **7.** Швачко С.А. Содержательно-структурные аспекты английских сказок и стихотворений // Методические рекомендации. — Сумы: СГПИ, 1988 — 34 с. 8. Швачко С.А., Пасяк Е.JL, Харченко Т.В. Работа над англоязычной сказкой в условиях ВУЗа и школы // Методические рекомендации. — Сумы: СГПИ, 1990 - 46 с. **9.** Лещенко О.И. Универсальное и национальное в реализации антропоцентрической модели сказки // Вісник СумДУ. Серія Філологічні науки. - 2006. - Том II. - № 11(95)' - С. 59-63.

СОЦІОКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНЦІЯ ЯК ОДНА З ГОЛОВНИХ СКЛАДОВИХ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Варенко Т.К. (Харків)

Сьогодні процес глобалізації уможливлює спілкування з представниками різних культур, що швидко стає повсякденною реальністю для багатьох країн та народів.

На жаль, процес міжкультурної комунікації нерідко зводиться переважно до мовленнєвого спілкування, залишаючи поза увагою її культурно-антропологічний аспект. Але не слід забувати, що саМе в мові знаходять своє відображення як менталітет, так і поведінка соціуму, що на ній розмовляє.

Культура передається та розвивається через спілкування; за допомогою якого відбувається формування суспільства та забезпечення взаєморозуміння між його членами.

З іншого боку, процес глобалізації поступово уніфікує культури, породжуючи в такий спосіб прагнення деяких народів до культурного самоствердження і бажання зберегти власні культурні цінності.

За цих суперечливих умов доцільним є вивчення феномену «міжкультурної комунікації», метою якого є розвиток навичок та умінь спілкування у представників різних культур, обумовлений прагненням уникнути культурних помилок і культурних бар'єрів.

Компетенція не існує окремо від комунікації, бо перша проявляється в комунікативних ситуаціях. Комунікант не усвідомлює свою некомпетентність у тих галузях спілкування, які, залежно від обставин, залишаються для нього прихованими. [1:73-76].

З іншого боку, задовільна мовленнєва компетенція може співіснувати з недостатнім рівнем комунікативної чи соціокультурної компетенції, або навпаки - особа може мати гарні знання стосовно історії та культури іншої країни, але не володіти відповідною мовою. [2:20-21].

Так чи інакше, міжкультурна комунікація передбачає наявність міжкультурної компетенції, яка, у свою чергу, складається щонайменше з трьох елементів [3:51]: 1) мовленнєвої компетенції, що передбачає розширення власної концептосфери та модифікацію картини світу на основі міжкультурного досвіду; 2) комунікативної компетенції, що ґрунтується на критеріях коорієнтації та координації, та 3) соціокультурної компетенції, що передбачає розуміння пресуппозицій, фонових знань, ціннісних настанов, психологічної та соціальної ідентичності, характерними для даної культури.

Використання іноземної мови як інструменту у діалозі культур і цивілізацій сучасного світу обумовлює особливу увагу до соціокультурного складника іншомовної комунікативної компетенції.

Оволодіння такого роду компетенцією передбачає засвоєння необхідного мінімуму соціокультурних знань, а також системи навичок та вмінь відповідно узгоджувати свою поведінку.

Для усвідомлення майбутніми перекладачами соціокультурних особливостей життя країни, мова якої вивчається, доцільно сформувати у них загальні культурологічні і соціологічні уявлення про образ світу та життя, стиль життя, соціальні норми, систему цінностей тощо. [4:158-159].

Дидактична наповненість соціокультурної компетенції складається з певного набору відповідних знань, навичок, вмінь, здатностей та якостей. [4:158-159].

Таким чином, соціокультурний компонент є обов'язковою складовою фахової компетенції майбутніх перекладачів, однак способи його формування потребують спеціальних досліджень, в чому і вбачаємо перспективу нашої подальшої праці.

Література

І. Изменения в языке и коммуникации: XXI век / под ред. М.А. Кронгаузер, М.: РГГУ, 2006. 2. Почепцов Г.Г. Теория коммуникации. - М.: Рефл-Бук., 2000. 3. Леонтович О.А. Введение в межкультурную коммуникацию. — М.: Гнозис, 2007. 4. Сафонова В.В. Социокультурный подход к обучению иностранным языкам. — М.: Высш. шк, Амскорт Интернэшнл, 1991.